

325. Oudewater: olé, dictee! (eerste versie dictee 2010)

1. Oudewater is oké (andere schrijfwijze volgens Van Dale: OK). De plaats kreeg stad(s)recht en omvat mede de kernen *Snelrewaard* (van de *kombordenoorlog* en het postcodegevecht na de herindeling), Hekendorp (daar maakte de buurtschap Goejanverwelle deel van uit) en het aloude *Papekop* (tot negentienzesendertig was daar een treinstation). De stad ligt in het groene hart van Holland in een *meanderbocht* waar de Lange Linschoten uitmondt in de Hollandsche (Hollandse) *IJssel*.
2. De gemeente behoort tot de provincie Utrecht (en behoorde daarvoor zevenhonderd jaar lang tot de provincie *Zuid-Holland*). Na toekenning van het stad(s)recht (in circa *twaalfhonderdvijfenzestig*) behoorde Oudewater oorspronkelijk tot 't Sticht, later tot het graafschap Holland, en het was betrokken bij de Arkelse oorlogen. De inwoners van het stadje heten tot op vandaag met een spotnaam geelbuiken omdat de *touwslagers* gelige gedroogde hennepvezels om hun buik wikkelden. Geelbuiken kunnen ook parkieten of schildpadden zijn! Kijk maar eens op internet!
3. Aan bezienswaardigheden biedt Oudewater De Waag (historische eigennaam; een *zestiende-eeuwse* heksenwaag, het heksengewicht speelde daarbij een grote rol), de Grote of Sint-Michaëlskerk (een driebeukige *hallenkerk* met zadeldaktoeren), een stadhuis in *renaissancestijl* en een borstbeeld van *Swiebertje* (de zwerver uit de NCRV-televisieserie; ook: tv-serie), destijds onthuld door Joop Doderer. Overigens heeft Oudewater twee musea: De Heksenwaag en Touwmuseum de Baanschuur.
4. De twee eerstgenoemde zijn trouwens rijksmonumenten. Als *ex-inwoners* zijn bekend Rudolphus Snellius (vader van de ontdekker van de beroemde *brekingswet*) en Jacobus Arminius, de voorman van de *remonstranten* (arminianen, rekkelijken) in het begin van de zeventiende eeuw (tegenover de gomaristen, de *contraremonstranten* (preciezen), onder leiding van de *Leidse theoloog* Franciscus Gomarus).
5. Oudewater ligt aan de N228, omvat veertig vierkante kilometer grondgebied, heeft een PvdA-burgemeester (heia, Marianne), twee postcodenummers, één telefoonnetnummer, een interessant *demografisch* plaatje en zoals alle gemeenten in Nederland een CBS-code. Het totale aantal inwoners is net niet een myriade (tienduizendtal). De bron voor al deze gegevens is *internetencyclopedie* Wikipedia.
6. Actueel. Het verlate plan voor een cultuurhuis *annex* school komt van de grond. Het oorspronkelijke plan voor de school is geheel *verlaten*. Het bestede geld was op. Ook de gymzaal is foetsie. In Oudewater heb je een schaats- en skeelervereniging (SVO). Die geeft 's zomers *clinics*; in de winter schaatst men op de outdoorbaan De Vechtse Banen in Utrecht.
7. De touwfabriek. De Touwfabriek *G. van der Lee* (Nederlandse familienaam) uit Oudewater heeft al vanaf 1545 een touwslagerij. In 1938 grondvestte men het huidige bedrijf in Hekendorp. In 1941 ging de fabriek over op *elektriciteit*. De *Tweede Wereldoorlog* was moeilijk: hennep was wel, sisal en manilla waren niet beschikbaar. In 1965 gaat men over op *synthetische* garens. Touwslagerij komt van touwslaan. Wist u trouwens, dat het rad (wiel) waaraan Michiel de Ruyter draaide, het rad op de lijnbaan van een touwslagerij was?
8. Het bedrijf staat er volgens zijn eigen website goed voor: ISO-gecertificeerd, ons *kabelaringgaren* is dubbel getwijnd en *uv-bestendig*, ons staaldraad is van rvs (roestvrij staal) gemaakt, we leveren nylon, polypropyleen, polyester en aramide, we hebben *knowhow*, zijn

flexibel en hebben innovaties geïnitieerd, we hanteren *correcte* levertijden en leveren aan offshore en *land- en tuinbouw*, alsmede de *groot- en detailhandel*. Kortom: een bedrijf, waar Oudewater trots op kan zijn! Dacht u bij touwslagerij overigens ook meteen aan de Lijnbaan in Rotterdam-Centrum en de Reeperbahn in Hamburg?

9. Besluit. Het was een gezellig dictee voor *jou* en *jouw* vrienden, maar wij zijn *tekortgeschoten*: de *dicteetijgers* zijn *tekortgekomen*. Daarom speciaal voor hen nog een tiental extra *dictee-instinkers*: heitjespieijzer (kwartjesvinder), hellmanngetal (meet strengheid van winters), Ali B-petjesverkoper (Ali B is een rapper), col legno (met het hout van de strijkstok), gris de lin (lila-achtig blauw), ouguiya's (munt uit Mauritanië), hemdsslip (slip van een manshemd), schnauzer (middelgrote, ruwharige hond), tenietdoen (ongedaan maken) et cetera (enzovoort).

Rein Leentfaar